

Tävlingsrekommendationer

Offentlig konst

publicering
konstnärer
komplexitet
anvode jury
beställare
kontroller
resurser
politiker jury
avtalsbedömning
funktionalitet
projekt ekonomi
prekvalificering
offentlig upphandling objekt
tvåstegstävling genomförbarhet
förfrågan utveckling arvode
prestativ deltagarupphandling
villkor upphandlingsförfarande
arrangör tekniska ekonomi
förutsättningar kreativitet
arkitektoniska jury konstnären
resultatet urvalskriterier
innebörd jury
gestaltning
jury arkivier
tävlingens formen
juryutlåtande
budgetprissumma
tekniska jury
juraganderätt
funktionell
budgetprocedur
ekonomiska jury
jurybeställare
juryoffentlighet
villkor förfrågan
konstnären villkor
tävlingens rätt
vinnande jury
arkitektoniska
gestaltning
tävlingens formen
upphandling
innebörd
juryutlåtande
procedur jury
aganderätt
tävlingens bedömning
upphovsrätt
konkurrensavtal
juryutlåtande objekt
utveckling arrangör
vinnande ekonomiska
kreativitet
inbjudan jury
juryvinnande
konstnärer
publicering
ekonomi arvode
konstnären upphovsrätt
jury inbjudan
projektävling
konkurrens
gestaltning
funktionella
vinnare byggherre
juryutlåtande
budgetprissumma
professionell
gestaltning
arkitektoniska

Förord

Det finns ett flertal fördelar med tävlingsformen som verktyg i en urvalsprocess. För att fördelarna skall kunna tillgodose behoven hos både uppdragsgivare och tävlande konstnärer finns det dock ett behov av att definiera och precisera förutsättningarna i ett väl genomtänkt förfarande. Tävlingen skall inte bara utformas på ett sätt som gör att den passar för sitt ändamål, reglerna bör också vara tydliga, enkla och lätta att förstå. Arrangörens perspektiv och måste vägas gentemot de tävlande konstnärernas arbete. Vi hoppas att dessa regler skall bidra till detta tvådelade behov, och också till tävlingsformens framtida användande och utveckling.

Jag önskar rikta ett stort tack till Magnus Rönn, forskare på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, som först väckte mitt intresse för tävlingar inom arkitektur, konst och stadsbyggnad.

Stockholm, april 2015

Sofie Grettve, förbundsjurist

Konstnärernas Riksorganisation (KRO)

Sveriges Konsthantverkare & Industriformgivare (KIF)

Tävlingsformens innebörd

I de tidiga skedena av ett projekt läggs grunden för dess kvaliteter – såväl konstnärliga, arkitektoniska, tekniska, funktionella som ekonomiska. En väl genomförd tävling, där deltagarna satsar sin kreativitet och kompetens för att åstadkomma det för arrangören bästa förslaget är i högsta grad värdeskapande.

Tävlingsformen är godkänd som urvalsprocess enligt *Lagen om offentlig upphandling (2007:1091)* (LOU). Efter ett tävlingsförfarande har den upphandlande enheten möjlighet att förhandla med den vinnande konstnären om ett fortsatt uppdrag utan en ny upphandlingsprocedur.

En väl genomförd tävling, där deltagarna satsar sin kreativitet och kompetens för att åstadkomma det för arrangören bästa förslaget är i högsta grad värdeskapande.

Genom tävlingen kan uppdrag ges till den vinnande konstnären utan ytterligare konkurrensutsättning och projektet därmed utvecklas och realiseras även om det fortsättningsvis delas upp i olika etapper. Tävling erbjuder, särskilt för den offentliga upphandlaren, en möjlighet att gå rakt in i projektet och med hjälp av den vinnande konstnären realisera detsamma.

Tävlingens etablerade form och metod för programskrivning, genomförande och juryarbete syftar till att skapa utrymme för kreativitet och utveckling.

Tävlingens etablerade form och metod för programskrivning, genomförande och juryarbete syftar till att skapa utrymme för kreativitet och utveckling.

En tävlingsprocess medför att stor kunskap byggs upp hos arrangören och juryn, både om offentlig gestaltning i allmänhet och projektet i synnerhet. Olika lösningars fördelar och nackdelar kan jämföras. Konstnärlig utformning, ekonomi och funktion hos olika alternativ kan vägas mot varandra tills man finner den lösning som sammantaget på bästa sätt svarar mot önskemål och uppställda kriterier. I program och juryarbetet genereras en samsyn om projektet som är värdefull i det fortsatta arbetet.

Tävlingar kan ha ett nyhetsvärde och få massmedial genomslagskraft. De skapar intresse, både hos allmänheten, brukare, politiker och berörda parter och ger möjligheter till opinionsbildning och marknadsföring. Genom att samma program och redovisningskrav gäller för alla tävlande blir förslagen direkt jämförbara, färdiga för utställning och publicering.

Tävlingar ger underlag till ett offentligt samtal om angelägna gestaltungs-, byggnads- eller planfrågor. Berörda kan bjudas in till och kan ta del av en diskussion kring projektet. Förståelse kan skapas för hur offentliga gestaltningar kan genomföras.

Tävlingar kan hjälpa till att skapa en stabil grund för den fortsatta utvecklingen av projekt till ett genomförande. I processen sker en förankring av den samlade kunskapen om möjligheter och svårigheter.

Vad är en tävling?

En tävling innebär att flera konstnärer arbetar med samma uppgift utifrån samma förutsättningar och i konkurrens om ett utlovat uppdrag och/eller en prissumma. Tävlingar ger alternativa lösningar på en given problemställning och ger tävlingsarrangörer och brukare ett brett underlag för information, debatt och beslut.

Tävlingar genomförs med lika villkor för alla deltagande och med anonyma förslag för att valet av vinnare ska bli så objektivt som möjligt. De tävlande kommunicerar därför inte med arrangören under själva tävlingsarbetet och tävlingsförslagen bedöms anonymt av en i förväg utsedd, kvalificerad jury.

Tävlingsformen är ett sätt att både välja koncept och utformning och/eller den konstnär som visar sig ha, den för arrangören, bästa idén eller det mest framkomliga förhållningssättet för just det aktuella projektet.

En tävling är:

- *För beställaren* ett sätt att finna den optimala föreningen av konstnärlig utformning, funktion och ekonomi för sitt projekt. Det är också ett sätt att visa att man vill något utöver det vanliga med sitt projekt. Tävlingen ger maximalt utrymme för en kreativ process och djupgående kunskap om projektets förutsättningar och möjligheter.
- *För politiker och allmänhet* stimulans och underlag till offentlig diskussion om angelägna gestaltnings-, arkitektur- eller stadsbyggnadsfrågor samt en möjlighet att marknadsföra och rikta uppmärksamheten mot den egna orten/kommunen.
- *För konstnärer* ett sätt att i jämbördig konkurrens med andra konstnärer pröva och utveckla sin förmåga.
- *För offentlig gestaltning* en stimulans för utveckling och kreativitet.

Olika sorters tävlingar

Tävlingar kan vara allmänna eller inbjudna.

I en *allmän tävling* kan alla intresserade delta genom att lämna in förslag (krav på särskilda yrkeskvalifikationer kan ställas, men det är mycket ovanligt att andra än professionellt verksamma lämnar in förslag).

I en *inbjuden tävling* deltar endast ett begränsat antal, av arrangören valda, förslagsställare. Urvalet kan göras direkt eller föregås av en allmän eller riktad förfrågan som underlag för en prekvalificeringsfas. De som önskar delta anmäler då sitt intresse och redovisar sina meriter, varefter arrangören kan göra sitt urval. Offentliga beställare måste annonsera sin prekvalificering.

En *tvåstegstävling* är en kombination av dessa former, där första steget är en idéinriktad allmän tävling som leder till att ett begränsat antal deltagare går vidare till det andra steget där de får utveckla och detaljstudera sina förslag.

Det vanligaste skälet för en byggherre att arrangera en tävling är möjligheten att kunna välja mellan ett antal alternativ till utformning av en plan, en byggnad, en anläggning eller en inredning och att engagera upphovsmannen för uppdraget vid genomförandet av det vinnande förslaget. Man talar då om projekttävling. Men målet kan också vara att få fram underlag för olika handlingsalternativ eller att stimulera öppen debatt runt alternativa lösningar utan att fortsatt uppdrag utlovas. Denna typ av tävling benämns idétävling.

Programarbete och programförutsättningar

Innan en tävling arrangeras bör beställaren noga tänka igenom sin strategi inför det aktuella projektet och ha en klar uppfattning om processen och vilken uppgift man vill att de tävlande ska lösa.

Att tävlingsarrangören tidigt måste ta ställning till programfrågorna och formulera mål och krav är en av tävlingens fördelar. Både tid och pengar kan sparas när man går väl förberedd in i ett projekt.

Att arrangera en tävling innefattar ett åtagande gentemot de tävlande, som lägger ned ett stort arbete och satsar sin kreativitet och kompetens för att utarbeta sina tävlingsförslag. De tävlande måste känna förtroende för att tävlingsvillkoren är rättvisa och rimliga, att bedömningen är professionell och att uppgiften kommer att fullföljas på det sätt som angivits i programmet. Tävlingsprogrammet är att betrakta som ett kontrakt mellan konstnären och tävlingsarrangören.

Ett programarbete måste alltid utföras i ett projekt, men det är särskilt viktigt vid en tävling. Den information som ges i programmet och de krav som ställs måste vara väl genomtänkta och tydligt formulerade utan att vara onödigt detaljerade, så att alla deltagare arbetar utifrån samma förutsättningar men med största möjliga frihet för kreativiteten. Med de insikter bedömningen av förslagen sedan ger kan programfrågorna ytterligare justeras och förtydligas inför det fortsatta projekteringsuppdraget.

Deltagarna lägger oftast ned långt mer tid och resurser på att genomföra tävlingen än vad pris- eller arvodessumman motiverar. Mycket arbete satsas som ackquisition och för egen utveckling. En avbruten tävling eller en projekttävling där vinnarprojektet inte kommer till genomförande innebär därför ett slöseri med både arrangörens och deltagarnas resurser.

Deltagarna lägger oftast ned långt mer tid och resurser på att genomföra tävlingen än vad pris- eller arvodessumman motiverar.

Tävlingsarrangören bör förvissa sig om att man har kontroll över hela processen, det vill säga att eventuella formella hinder från myndigheters sida i möjligaste mån är undanröjda, att finansiering kan ordnas med mera, för att resultatet av tävlingen ska kunna realiseras. Om det utlovade uppdraget ändå uteblir ska vinnaren kompenseras för detta.

Tävlingsprogrammet ska innan tävlingen startar godkännas av alla jurymedlemmar.

Presentation

Tävlingsprogrammet bör innehålla tydliga anvisningar för hur konstnären ska redovisas sitt förslag oavsett tävlingsform.

Antalet skisser och modeller samt detaljeringsnivån bör begränsas och tydligt specificeras, både för att underlätta juryns och de tävlandes arbete.

Det är sällan meningsfullt att ägna sig åt detaljer i detta skede, dessa kommer naturligt in antingen i tävlingens nästa fas och/eller efter avslutad tävling i dialog mellan arrangören och vinnande konstnären.

Urvalskriterier

Urvalskriterierna anger för de tävlande vad arrangören kommer att lägga vikt på vid bedömningen. Juryn ska bygga sin bedömning på dessa kriterier – den får inte under arbetet hitta på andra viktiga kriterier eller ignorera något av de kriterier som har ställts upp i programmet. Det är alltså viktigt att kriterierna inte är så detaljerade att de bakbinder juryn till att ta hänsyn till oväsentliga förutsättningar men de får inte vara så allmänna eller oprecisa att konstnärerna inte får någon ledning i sitt arbete.

Det är vanligt att urvalskriterierna rör sig kring tre viktiga kvalitéer. Juryn ska alltid göra en helhetsbedömning av dessa tre huvudkriterier.

1. Gestaltning - uttryck

Projektets önskade uttryck ska tydligt beskrivas i programmet. Om projektets förhållande till omgivningen är avgörande för bedömningen ska t.ex. också det framgå.

2. Funktionalitet

Det ska framgå av programmet vilka av projektets funktioner som är mest betydelsefulla för bedömningen.

3. Genomförbarhet

Det är rimligt att ge de tävlande uppgift vilken budget som finns för projektet och att kalkyler görs under bedömningsarbetet. Tekniska lösningar kan också vara viktiga för genomförbarheten. Ett projekt som exempelvis helt bryter mot en existerande detaljplan kan riskera möjligheterna att genomföra projektet.

Bedömning

I en tävling ska det finnas en jury. Dess sammansättning har stor betydelse för tävlingsresultatet och projektets framtid. Ledamöterna i juryn ska vara fysiska personer som är oberoende i förhållande till deltagarna i tävlingen. Vilka arrangören väljer att låta sig representeras av i juryn är en viktig signal till de tävlande om projektets status och realism. Vid offentlig upphandling ska minst en tredjedel av juryn ha samma yrkesmässiga kvalifikationer som de tävlande. Dessa sakkunniga bidrar med sitt yrkeskunnande och sin erfarenhet i bedömningsprocessen.

Juryen kan vid behov ta stöd av andra sakkunniga, som inte ingår i juryen, till exempel för kostnadsbedömningar.

Det är också juryens uppgift att göra en bedömning av utvecklingsbarheten i projekten. Det är sällan som man finner ett projekt som inte kan förbättras i den fortsatta processen.

Juryen måste formulera tydliga motiveringar till sina beslut i ett juryutlåtande. Där bör juryen även redogöra för de lärdomar och insikter om projektet den fått under bedömningsprocessen. Juryutlåtandet ska förklara det vinnande förslagets kvaliteter, utvecklingsmöjligheter och eventuella brister för dem som därefter tar över ansvaret för projektets fortsättning och genomförande. Det är också angeläget att deltagarna får respons på sina förslag, även om de inte blir belönade.

Anm. Om tävlingen arrangeras i samarbete med Sveriges Arkitekter utser dess tävlingsnämnd vanligtvis två sakkunniga arkitekter, landskapsarkitekter, inredningsarkitekter eller planeringsarkitekter till juryen beroende på projektets art.

Prissummor

I en tävling, särskilt i en allmän tävling, lägger de deltagande konstnärerna sammanlagt ned ett arbete som i värde vida överstiger pris- eller arvodessumman. Bakom ett förslag kan ligga flera timmars arbete. Det är inte bara pengarna utan möjligheten att få ett fortsatt uppdrag som driver konstnären att göra sitt allra bästa i en tävlingssituation.

Konstnärers beredvillighet får inte överutnyttjas. För tävlingens kvalitet är det av stor vikt att prissumma, skiss- och tävlingsarvode läggs på en nivå som gör det intressant och rimligt för konstnärer att delta och göra sitt bästa i detta kreativa skede.

Konstnärers beredvillighet får inte överutnyttjas. För tävlingens kvalitet är det av stor vikt att prissumma, skiss- och tävlingsarvode läggs på en nivå som gör det intressant och rimligt för konstnärer att delta och göra sitt bästa i detta kreativa skede.

När prissumman fastställs ska hänsyn tas till projektets storlek och komplexitet men också till omfattningen av det presentationsmaterial som begärs. I en idétävling ska prissumman alltid vara högre eftersom inget fortsatt uppdrag står i utsikt.

Resultatet

Resultatet av en tävling är ofta att betrakta som en väl utvecklad programskiss eller ett förslag på en lösning som ska vidareutvecklas i den fortsatta processen. Förslaget och juryens bedömning är viktiga underlag för det fortsatta arbetet. Många viktiga ställningstaganden har gjorts, man är ganska väl förtrogen med målet för den fortsatta processen. Redan nu har projektet ett värde – både materiellt och

immateriellt, om tävlingsprocessen organiserats och letts på ett bra och ändamålsenligt sätt. Det är nu viktigt att organisera den fortsatta projekteringen och projektledningen så att dessa värden tas tillvara på bästa sätt.

Tävlingar i offentlig upphandling

Offentliga upphandlande enheter kan välja tävling som upphandlingsförfarande. Det begrepp som används i lagtexten (LOU) är ”projekttävling” och förfarandet beskrivs i lagens kapitel 14 (upphandling över tröskelvärdet) och i kapitel 15, 23 § (upphandling under tröskelvärdet).

Projekttävling kan vara allmän, inbjuden eller en kombination av dessa former, en så kallad tvåstegstävling.

Projekttävling måste alltid annonseras. För upphandling över tröskelvärdet ska annons införas i EU:s gemensamma publikationer. För tävling under tröskelvärdet ska annons införas i en allmänt tillgänglig elektronisk databas eller annonseras i annan form som leder till effektiv konkurrens. Även inbjudan att lämna intresseanmälan inför inbjuden tävling under tröskelvärdet måste annonseras i elektronisk databas som är allmänt tillgänglig. Annons inför inbjuden tävling bör innehålla uppgift om det planerade antalet tävlingsdeltagare. Inkomna intresseanmälningar måste utvärderas seriöst och valet av tävlande göras på objektiva grunder.

Andra typer av upphandling inom privat sektor

På marknaden finns ett upphandlingsförfarande som kallas parallella uppdrag. Förfarandet innebär att flera konstnärer parallellt, men i öppen dialog med beställaren, samtidigt arbetar med samma uppgift. De förutsättningar som getts deltagarna kan vara lika eller skilja sig åt.

Parallella uppdrag är dock inte något enligt LOU tillgängligt upphandlingsförfarande. Inom den offentliga sektorn finns därför inte begreppet parallella uppdrag. Den offentliga upphandlaren måste använda sig av något av de förfaranden som står till buds enligt LOU, vilket kan vara projekttävling eller något av de övriga upphandlingsförfaranden som LOU föreskriver under respektive över tröskelvärdena.

Inom det privata området är det annorlunda. Där har en beställare större frihet att välja form för upphandling och kan alltså arrangera parallella uppdrag.

Anm. Det är därmed viktigt att särskilja mellan offentliga uppdrag och offentlig konst. Privata uppdrag kan resultera i offentliga konstverk!

Processen sammanfattad

- 1 Arrangören överväger lämplig tävlingsform, budget och tidsplan för tävlingen.
  - 2 Tävlingsfunktionär och jurysekreterare utses
    - Tävlingsfunktionären är en av arrangören utsedd person som har som uppgift att ta emot och registrera tävlingsförslagen och se till att de inkomna förslagen är anonyma. Tävlingsfunktionären är den person som de tävlande kan ta kontakt med för att ställa frågor. Tiden för inlämning och frågor är reglerad i tävlingsprogrammet. Tävlingsfunktionären deltar inte i juryarbetet.
    - Jurysekreteraren kan vara en av arrangören utsedd person. Sekreteraren deltar i alla juryns möten och för anteckningar och ställer samman juryns bedömning i ett utlåtande.
  - 3 En jury utses.
  - 4 Tävlingsprogrammet, med allt erforderligt tävlingsunderlag som bilagor, utarbetas.
  - 5 Materialet ska godkännas av juryn innan tävlingen startar.
  - 6 Tävlingsunderlaget kopieras, trycks eller läggs upp i digital form.
  - 7 Tävlingen annonseras, alternativt sänds tävlingsunderlaget ut till utvalda konstnärer.
  - 8 Tävlingsdeltagare arbetar med uppgiften. Eventuella frågor från de tävlande ställs skriftligen till tävlingsfunktionären, som skickar alla frågor och juryns svar till samtliga tävlande. Förslagen, anonyma och för dessa med motto, lämnas in senast på utsatt dag.
  - 9 Juryn bedömer tävlingsförslagen, utser vinnare och övriga pristagare samt lämnar en rekommendation om fortsatt handläggning till arrangören.
  - 10 Först då juryutlåtandet formulerats och undertecknats av samtliga jurymedlemmar bryts de tävlandes bifogade namnsedelkuvert och därmed anonymiteten.
  - 11 Resultatet publiceras och dokumenteras.
  - 12 I avslutningsskedet ingår ibland en prisceremoni och en utställning av tävlingsbidragen.
  - 13 Avtal om det fortsatta gestaltungsuppdraget bör slutas med vinnaren så snart som möjligt efter avslutad tävling. I det fall vinnaren ombeds bearbeta sitt förslag utifrån de synpunkter som framkommit under bedömningen och i dialog med beställare, brukare och kommun ska arvode för detta diskuteras.
-

Tävlingsreglerna

Det ligger i såväl tävlingsarrangörers som tävlandes långsiktiga intresse att tävlingar följer ett givet regelsystem som tagits fram i samförstånd mellan såväl konstnärsorganisationerna som uppdragsgivare.

Tävlingsreglerna uppfyller kraven enligt LOU och anknyter till de internationella regler som fastställts av UNESCO.

Genom att tillämpa de nationellt överenskomna tävlingsreglerna skapas goda möjligheter för en eftersträvad belysning av uppgiften och ett bra underlag för arrangörens ställningstaganden.

Reglerna baseras på mångårig erfarenhet av vilka förutsättningar och villkor som bör gälla för att arrangörens syfte med tävlingen ska uppnås och för att de tävlande ska kunna vara förvissade om att de deltar i en väl övervägd tävlingsprocess.

1§ Arrangör

En tävling kan arrangeras av enskild eller juridisk person. Tävlingen bör arrangeras och genomföras i samråd med – beroende på uppgiftens art – en eller flera av de organisationer som representerar de tävlande.

2§ Art

En tävling kan, med hänsyn till dess syfte, ges karaktären av projekttävling, när syftet är att få fram ett förslag som grund för förverkligande, med anlitande av upphovsmannen för genomförande;

eller

Idétävling, när syftet i första hand är att få belyst olika principer för lösning av en uppgift eller ett problem utan uttalad avsikt att tävlingen skall resultera i ett förverkligande eller uppdrag till vinnaren.

3§ Former

Beroende på tävlingens art och uppgiftens omfattning kan en tävling arrangeras exempelvis i följande former:

- *Allmän tävling*, vilken är öppen för alla;
- *Inbjuden tävling*, vilken är öppen endast för namngivna inbjudna;
- *Tvåstegstävling*, där första steget är en allmän tävling som följs av en inbjuden tävling med utvalda från första steget.

4§ Deltagare

Av tävlingsprogrammet skall framgå vilka som har rätt att delta.

Utesluten från deltagande är:

- Juryledamot samt av juryn anlitade medhjälpare och sakkunniga

- Den som är kompanjon med eller på sätt som anges i 11§, 1, 2 eller 5 p. i Förvaltningslagen (1986:223) står i nära förhållande till juryledamot.

Vid tveksamhet om deltagarrätt skall, om organisation som företräder de tävlande medverkar, yttrande inhämtas från denna.

5§ Jury

För en tävling skall utses en jury, som ansvarar för tävlingens genomförande. Med beaktande av nedanstående bestämmelser har arrangören att fastställa antalet ledamöter, vilket bör vara ojämnt.

När organisation som företräder de tävlande medverkar skall denna utse minst två av juryledamöterna. Om flera organisationer medverkar utser var och en av dessa minst en ledamot. Övriga ledamöter utses av arrangören.

Juryn skall ha en ordförande. Ordföranden utses av arrangören eller väljs inom juryn. Varje ledamot har en röst. För beslut krävs att minst hälften av ledamöterna är ense. Vid lika röstetal skall ordförandens röst fälla avgörandet.

Arrangören ställer sekreterare till juryns förfogande. Juryn kan engagera sakkunnig som rådgivare.

Anm. Om det krävs särskilda yrkesmässiga kvalifikationer av de tävlande skall enligt LOU minst en tredjedel av medlemmarna i juryn ha samma eller likvärdiga kvalifikationer.

6§ Funktionär

För en tävling skall utses en tävlingsfunktionär, som under tystnadsplikt handhar kontakten med de tävlande.

7§ Program

För en tävling skall arrangören utarbeta program, vilket beskriver tävlingsuppgiften, redovisar utvärderingskriterier och reglerar rättigheter och skyldigheter för arrangör, jury, tävlande och eventuell medverkande organisation.

Programmet indelas lämpligen i följande huvudavsnitt:

- Inbjudan, där arrangörens, namn, tävlingens form och syfte anges;
- Tävlingsuppgiften, som ger allsidig inblick i uppgiften och gällande förutsättningar;
- Tävlingstekniska bestämmelser, vari anges gällande programhandlingar, omfattning och utförande av tävlingshandlingar, inlämningsdatum, prissumma, utställning, vidare bearbetning m.m.

Redovisningen skall ha en omfattning som är relevant med hänsyn till tävlingens syfte och uppgiftens komplexitet.

Programmet skall utformas så att samma krav ställs på varje tävlande.

Programmet skall godkännas av juryns ledamöter och i förekommande fall – från organisatorisk synpunkt – av organisation som företräder de tävlande.

Anm. För offentlig upphandlande enhet gäller krav på annonsering vid upphandling över tröskelvärdet.

8§ Anonymitet

Tävling skall under bedömningstiden genomföras med full anonymitet för de tävlande. Detta sker genom att förslagen förses med motto samt att en förseglad namnsedel biläggs.

Ett tävlingsbidrag får presenteras för juryn endast på ett sådant sätt att det inte framgår vem som har lämnat ett enskilt bidrag.

Av namnsedel skall framgå vem som har upphovsrätt till tävlingsförslaget. Om särskilda skäl föreligger kan inbjuden tävling genomföras utan krav på anonymitet.

Anm. För formgivningstävling enligt LOU krävs alltid anonymitet.

9§ Utgifter

Arrangören bekostar alla utgifter för tävlingens genomförande.

Prissumma och tävlingsarvoden fastställs med hänsyn till uppgiftens art, omfång och svårighetsgrad samt om tävlingen förutsätter efterföljande uppdrag och, om sådan medverkar, efter samråd med organisation som företräder de tävlande.

I en allmän tävling fastställs en prissumma att användas till priser och övriga belöningar av tävlingsförslag. Juryn beslutar om fördelning av prissumman. I en inbjuden tävling fastställs ett lika stort tävlingsarvode till var och en av de inbjudna deltagarna.

Dessutom kan finnas en prissumma som juryn skall fördela.

Tävlingsförslag skall försäkras av arrangören om så anges i programmet. Sådan försäkring skall gälla under bedömningstiden samt under tid för transport av obelönade tävlingsförslag till respektive tävlingsdeltagare efter avslutad tävling.

I de fall organisation medverkar äger denna rätt att erhålla ersättning från arrangören enligt överenskommelse som träffas före tävlingens utlysande.

10§ Bedömning

Juryns uppgift är att utse vinnande tävlingsbidrag med utgångspunkt i de förutsättningar som framgår av programmet.

Endast juryns ledamöter, sekreterare och sakkunniga får närvara under bedömningen och skall arbeta under tystnadsplikt.

Alla beslut och eventuella reservationer protokollförs.

Juryn skall utesluta från bedömning förslag som:

- Inte är inlämnat inom fastställd tid;
- Inte uppfyller programmets krav på anonymitet;
- Saknar betydande delar av begärd redovisning;
- Redovisning i tävlingsförslag utöver vad som begärs i programmet upptas inte till bedömning;

Förslag som på betydelsefulla punkter avviker från väsentliga krav i programmet kan tilldömas belöning utanför prissumman.

11§ Juryns utlåtande

Juryn skall avge ett skriftligt utlåtande som skall innehålla följande:

- Allmänt omdöme, med angivande av riktlinjer för bedömningen, generella synpunkter beträffande funktionella, tekniska, ekonomiska och estetiska frågor, miljö m.m.
- Individuell bedömning, som i inbjuden tävling ges till samtliga förslag och i allmän tävling får begränsas till samtliga belönade förslag;
- Beslut beträffande fördelning av prissumman.

Juryns beslut skall motiveras. Juryn kan genom hedersomnämning framhäva förslag som inte belönas men som förtjänar erkännande; rekommendation till arrangören om tävlingsuppgiftens vidare handläggning. Juryn skall rekommendera ett förslag till utförande eller vidare bearbetning om detta inte är uppenbart olämpligt. Till utförande eller vidare bearbetning kan samtliga belönade förslag ifrågakomma.

12§ Omtävling

Om juryn inte kan avsluta sitt arbete genom att utse en vinnare kan den rekommendera ytterligare ett tävlingssteg, en omtävling, mellan ett utvalt antal tävlingsdeltagare.

13§ Brytande av namnsedel

Vid tävling med anonymitetsskydd får namnsedlarna inte brytas förrän bedömningen är avslutad och juryn har undertecknat sitt utlåtande.

Omtävling enligt 12§ skall genomföras med bibehållen anonymitet.

Om namnsedeln visar att den som avgivit förslag inte haft rätt att delta i tävlingen, skall denne fränkännas tilldömd bedömning.

14§ Offentlighet

Arrangören bör informera och stimulera till debatt rörande tävlingsuppgiften.

Efter offentliggörande av tävlingsresultatet skall arrangören hålla samtliga förslag offentligt utställda eller tillgängliga i minst 8 dagar. Vid denna utställning skall juryns utlåtande med tillhörande bilagor vara tillgängligt. Om organisation som företräder de tävlande medverkar har denna rätt att på egen bekostnad låta utställa förslagen.

15§ Publicering

Rätten till publicering av tävlingsförslagen i samband med tävlingens offentliggörande eller framförande är fri. Upphovsmannens namn skall anges när detta är känt.

16§ Äganderätt

Arrangören innehar den materiella äganderätten till belönade och arvoderade tävlingsförslag. Förslagsställare äger dock rätt att utbyta originalförslag mot kopia eller annan avbildning.

Övriga tävlingsförslag skall fraktfritt återsändas till respektive förslagsställare efter avslutande utställning.

17§ Upphovsrätt och nyttjanderätt

De tävlande innehar upphovsrätten och behåller nyttjanderätten till sina förslag. Arrangören äger dock under en tid av sex månader efter tävlingens avgörande eller annan i programmet fastställd tid option på nyttjanderätten till belönade och arvoderade förslag. Om inte inom denna tid avtal träffats, äger förslagsställaren fritt förfoga över sitt förslag.

Arrangören äger rätt att använda det samlade tävlingsresultatet vid det fortsatta arbetet med tävlingsuppgiften, förutsatt att detta inte strider mot gällande svensk lag om upphovsrätt.

Anm. Det samlade tävlingsresultatet ger ibland arrangören anledning att ge vinnaren kompletterande direktiv eller på annat sätt uppmana vinnaren att bearbeta sitt förslag. Det ligger i tävlingsförfarandets natur att det samlade tävlingsresultatet ska kunna utgöra del i arrangörens underlag för det vidare arbetet. Önskar däremot arrangören direkt utnyttja enskild tävlandes förslag, helt eller delvis, måste sådant nyttjande uttryckligen avtalas mellan arrangören och berörd(a) tävlande.

18§ Uppdrag efter tävling

Upphovsrättsinnehavare till förslag, som juryn rekommenderat till vidare bearbetning eller utförande skall i första hand ifrågakomma för uppdrag i anslutning till det aktuella tävlingsförslaget.

I det fall förutsättning för tävlingen enligt programmet varit att ge vinnaren fortsatt uppdrag skall, om förslaget ej kommer till utförande, utöver tävlingsarvode eller prissumma, ersättning utgå till upphovsrättsinnehavaren i enlighet med vad som angivits i programmet.

Om upphovsrättsinnehavaren inte har erforderliga resurser att handha uppdraget bör det lämnas honom.

Anm. En upphandling som enligt tävlingsreglerna ansluter till en tävling och skall tilldelas vinnaren får enligt LOU föregås av förhandlingar utan föregående annonsering. Om tävlingen avslutats med att juryn bedömt att fler utföranden än endast ett kan komma ifråga skall förhandlingarna avse samtliga dessa bidrag.

19§ Tvist

Om ej annat anges i tävlingsprogrammet skall tvist i första hand lösas genom förhandling mellan parterna. I det fall en lösning ej går att finna, skall ärendet avgöras av allmän domstol.

Tävlingsreglerna är utarbetade och godkända av följande företrädare för arrangörer och organisationer som representerar de tävlande.

Arrangörer

Bygandets Kontraktskommitté (BKK) och Statens konstråd.

BKK:s medlemmar är: Byggherrarna, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Fastighetsägarna Sverige AB, HSB Riksförbund, Riksbyggen, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO), Sveriges Byggindustrier, Elektriska Installatörsorganisationen EIO, Svensk Ventilation, Isolerfirmornas Förening, Kyl- & Värmepumpföretagen, VVS Företagen, Staten genom Banverket, Fortifikationsverket, Vägverket, Luftfartsverket och Statens Fastighetsverk.

Tävlande

Sveriges Arkitekter, Svenska Teknik & Designföretagen (STD), Sveriges Designer, Konstnärernas Riksorganisation (KRO), Svenska Byggingenjörers Riksförbund (SBR) och Samhällsbyggarna.

Konstnärernas Riksorganisation (KRO) och Sveriges Konsthantverkare & Industriformgivare (KIF) organiserar yrkesverksamma bildkonstnärer, konsthantverkare och industriformgivare. Tillsammans representerar vi över 3 300 professionella bild- och formkonstnärer i Sverige. Bland KRO/KIF:s medlemmar återfinns många av Sveriges mest väletablerade och spännande konstnärer.

Hornsgatan 103, 117 28 Stockholm
Tel 08-54 54 20 80, E-post kro@kro.se
www.kro.se
